

Er zij licht

Hoe kan het dat pas op de vierde dag de zon is geschapen, en al op de eerste dag het licht? Deze vraag heeft gelovigen die Genesis 1 als historisch verslag willen lezen, eeuwenlang hoofdbreken gekost.

In de negentiende eeuw leek zich echter een oplossing aan te dienen, toen de geniale fysicus James Clerk Maxwell zijn elektromagnetische veldentheorie ontwikkelde. Licht was volgens Maxwell een elektromagnetische golf, die zich voortplantte in de zogenaamde ether. Gretig werd dit nieuwe inzicht aangegrepen. Op dag 1, zo dacht men, was misschien de ether al geschapen, en bestond dus ook het licht. Aan Maxwell, die een diepgelovig Christen was, werd de vraag voorgelegd of hij zijn theorie verder in deze richting zou kunnen uitwerken. Maxwell hield de boot echter af. Het leek hem niet verstandig de huidige stand van de wetenschap als leidraad te gebruiken bij de interpretatie van Genesis 1. Terwijl de natuurkunde voortdurend veranderde, zo stelde hij, zou deze ‘wetenschappelijke exegese’ misschien gezaghebbend blijven, tot schade van het geloof.

Maxwells waarschuwing heeft echter niet kunnen voorkomen dat anderen nadien wel dergelijke exercities hebben ondernomen. Creationisten probeerden de vraag naar de herkomst van het licht te beantwoorden met behulp van de nieuwste inzichten uit de natuurkunde, en schuwden daarbij speculaties niet. Nog in de jaren tachtig van de twintigste eeuw schreef de Nederlandse creationist W.J. Ouweneel hierover: ‘God schiep de elektromagnetische krachten vóór de lichtbronnen. Vanaf de eerste dag vielen er daarom al lichtstralen op de aardbodem, en op de vierde dag plaatste God als het ware achter dat licht een geschapen, fysische lichtbron: de zon.’

Maxwell zou zijn negentiende-eeuwse bebaarde hoofd hebben geschud bij het horen van deze spitsvondigheden. Zijn natuurkundige theorieën waren weliswaar uiterst complex, maar zijn geloof was eenvoudig gebleven. De geniale Maxwell, die al op zijn achtste jaar psalm 119 uit zijn hoofd kende, verkoos een ander licht op zijn pad dan zijn eigen lichttheorie.

Ab Flipse

Uit: *Beweging Magazine* 75 (maart 2010) nr. 1